

Lokal slutrapport eXtra stöd i Nordanstig

Delprojektägare

Nordanstigs kommun 212000-2312

CFAR: 48151146

Projektperiod

20180201-20200630

Kontaktperson och delprojektledare:

Namn: Bente Sandström, enhetschef Arbetsmarknads och flyktingenheten

Kontaktuppgifter: Bente.sandstrom@nordanstig.se 070-668 35 90

Sammanfattning

Projekt eXtra stöd startade 180201 med en analysfas fram till 180731. Från 180801 var projektet i genomförandefas och avslutas enligt beslut 200630. Projektet har deltagare inskrivna fram till 200430 och därefter avslutas verksamheten. Projektet finansierade en tjänst och medfinansiering sker av medarbetare på Flyktingenheten. Projektets målgrupp är nyanlända som står särskilt långt från arbetsmarknaden, främst kvinnor.

Inom ramen för projektet ser vi att metoderna har lett till att deltagarna generellt har gjort framsteg och förflyttat sina språk-, arbetslivs- och samhällskunskaper. Bland annat har 32% gått till arbete med eller utan subvention. 65% anger att de fått ett utökat nätverk i sitt liv, 61% anger att de fått ett större självförtroende vilket vi ser är positiva effekter av projektets verksamhet.

Vi har också genom den förstärkta insatsen som projektet gett oss, fått syn på målgruppens behov och utmaningar på ett tydligare sätt vilket vi tar med oss i ordinarie arbete samt i nya projekt. Det är stora behov som den här målgruppen har för att ha ett fäste på den svenska arbetsmarknaden och en egen försörjning.

Verksamheten har bestått av bland annat av tidiga kartläggningar, fördjupade kartläggningar, Suggestopedi, hälsostöd, studiebesök, praktik och arbetslivsförberedande insatser på arbetsintegrerande sociala företag eller andra arbetsplatser och kombination med sfi.

I projektet har gjort många insatser inom ramen för de horisontella principerna, jämställdhet, tillgänglighet, icke-diskriminering och ekologisk hållbar utveckling. Här uppger 90% att de fått ökade kunskaper på det området. Vi har systematiskt haft kompetensutveckling för projektmedarbetare och lyft de olika principerna vid personalträffar för ökat fokus på de frågorna. För deltagarna har vi månatligen gått igenom varje deltagares utveckling i förhållande till framför allt jämställdhet och tillgänglighet genom information och stegförflyttning.

Projektidé och förväntade resultat

Projektgruppen med representanter från Arbetsmarknads- och flyktingenheten, Individ- och familjeomsorgen, CFL Nordanstig och Arbetsförmedlingen konstaterade i analysfasen att målgruppen ofta har en mycket komplex problematik med flera samverkande faktorer som förstärker utanförskapet vilket vi försökt hitta lösningar på. Samtliga projektdeltagare som var med i projektet inledningsvis hade kontakt med socialtjänsten och uppbar helt- eller kompletterande försörjningsstöd till sin försörjning vilket är en stark drivkraft för kommunen att hitta lösningar på. Senare del av projektiden hade vi en del deltagare som då omfattades av etableringsprogrammet.

Vi ser tydligt bland de kvinnor och män vi kartlagt och haft i projektet, att de har traumatiska upplevelser med sig från flykten, stress från densamma samt från miljön i flyktingläger, inga eller små erfarenheter av skola och arbetsliv samt kännedom om demokrati och jämställdhet mm. Arbetet med de Horisontella principerna har hjälpt deltagarna i detta. De samhällen som personerna ofta härstammar ifrån har en helt annan uppbyggnad än den svenska varför det då blir ytterligare ett moment i personernas kunskapsutveckling att hantera. I projektets verksamhet har detta tidigare antagande förstärkts och därmed också förstärkt syftet med projektet och dess insatser för målgruppen.

Vi kartlade andra viktiga faktorer i vår analys, som att man exempelvis har svårt att tillgodogöra sig information från olika samhällsaktörer av andra anledningar än enbart språksvårigheter. Den digitala kompetensen är för många alltför bristfällig samt att man saknar ekonomiska möjligheter att skaffa den tekniska utrustning som krävs. Detta leder till ett ökat utanförskap samt försvårar arbetet med att hitta/söka arbete, inlämnande av uppgifter till myndigheter etc. Detta är en fråga om tillgänglighet som vi under projektets gång har fokuserat på för att söka lösningar för alla. Inte helt enkelt så det kvarstår som en utmaning.

Vi har i projektet kartlagt samtliga deltagare för att säkerställa såväl att varje deltagare kan tillgodogöra sig aktiviteterna men även för att kunna mäta effekten för respektive individ under projektidens gång samt upphörande. En självskattningsenkät är gjord med varje person vid inskrivning i projektet samt när personen avslutas i projektet.

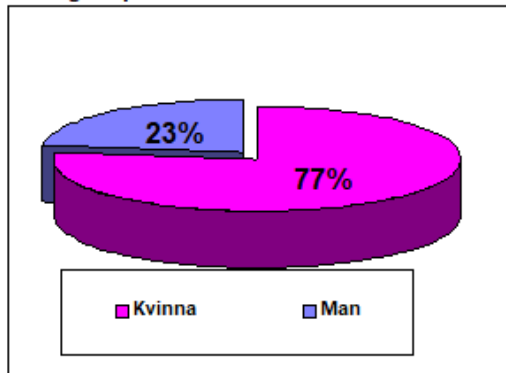
Vår bedömning av antalet deltagare enligt den fördjupade analysen var följande:

Antal för fördjupad kartläggning	50 personer (30 kvinnor/20 män)
Antal för fördjupade insatser	25 personer (18 kvinnor/7 män)
Antal deltagare löpande verksamhet	15 personer

Projektet har haft 47 deltagarstarter fördelat på 44 individer, målet var 50 vilket inte nåddes helt.

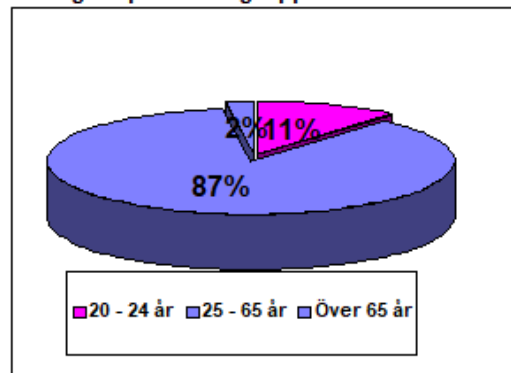
Bild: Deltagare i projekt eXtra stöd 180801 – 200430.

Deltagare per kön

Kvinna	34
Man	10
Antal inskrivna	44

Deltagare per åldersgrupp

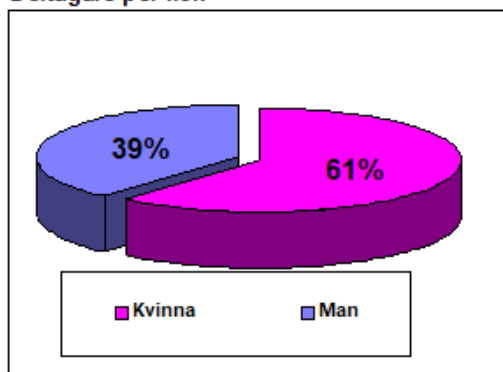
20 - 24 år	5
25 - 65 år	38
Över 65 år	1
Antal inskrivna	44

Vi har haft färre män som deltagare än förväntat, detta har vi inget bra svar på utan de män som anvisats och föreslagits för projektet har deltagit. Kvinnor har också i större behov av insatser som vi har sett det.

I den statistik Arbetsförmedlingen visar ser vi en högre andel kvinnor som arbetsökande samt att vi ser att de nyanlända, framförallt vidarebosatta, har vi en högre andel kvinnor. Ser vi på vår egen statistik de senaste 10 åren bland de som tagits emot som vidarebosatta så har vi 62% kvinnor vilket också kan förklara varför männen har varit färre än förväntat. Vi har också valt den grupp som står längst bort från arbetsmarknaden i projektet och män har mer ofta en både utbildnings- och arbetslivsbakgrund än kvinnor.

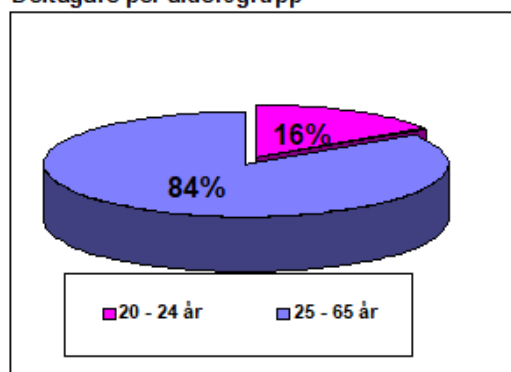
Bild: Vidarebosatta mottagna i Nordanstig 100801 – 200501 (viss reservation för felregistrering de tidigare åren)

Deltagare per kön

Kvinna	27
Man	17
Antal inskrivna	44

Deltagare per åldersgrupp

20 - 24 år	7
25 - 65 år	37
Antal inskrivna	44

Projektet har väl följt den budget som tilldelats projektet, ekonomisk uppföljning har skett löpande och justeringar har skett löpande vid behov. Vi har haft bra stöd av vår förvaltningsekonom och tillsammans har vi lagt upp bra rutiner och mallar för löpande uppföljning.

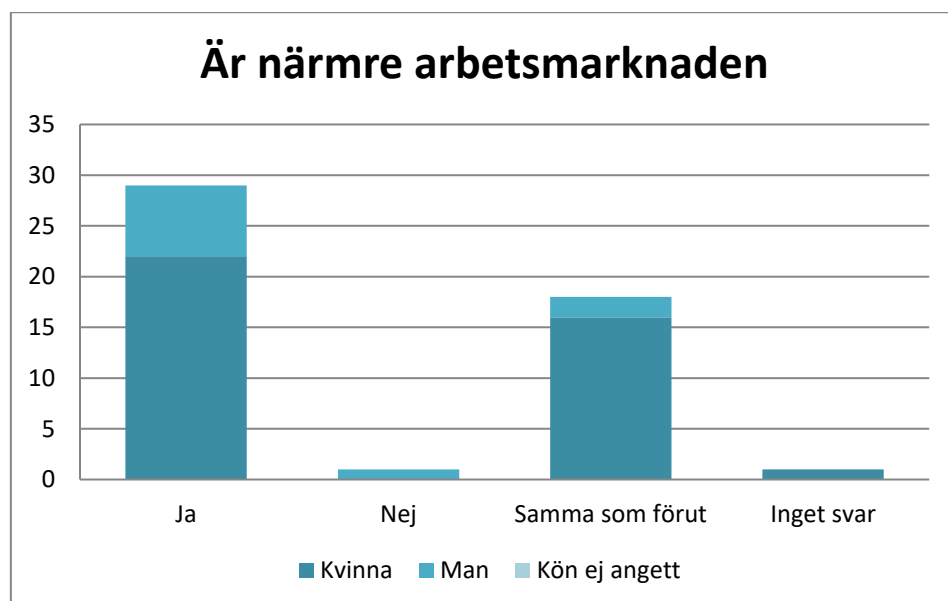
Projektets resultat, mål och indikatorer

Mål och syfte är att deltagarna i projektet skall förflytta sig från utanförskap till att komma ett eller flera steg närmare arbete eller utbildning. Alternativt, i de fall man konstaterat att en arbetsförmåga finns, förflyttas till annan instans där individen kan få "rätt" stöd. Det övergripande målet är att deltagarna skall uppnå egen försörjning, vilket leder till ökad självkänsla och självförtroende och minimerar risken för utanförskap.

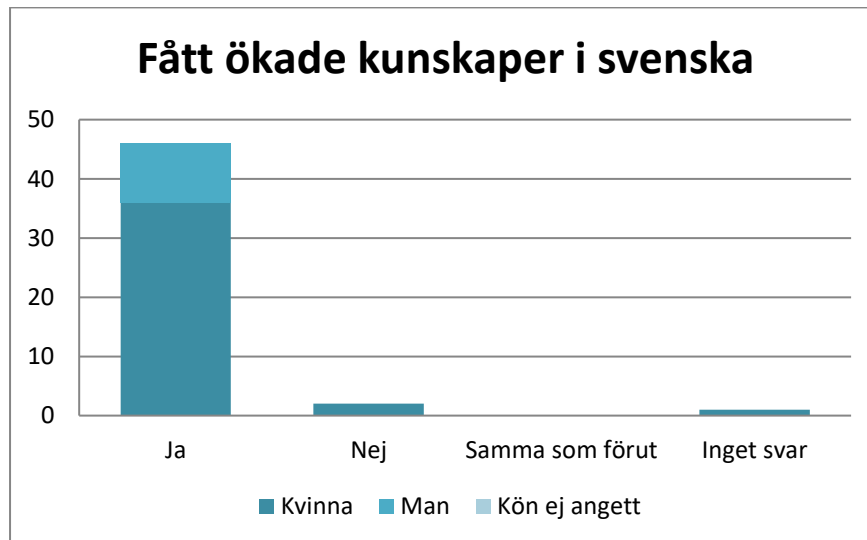
Samtliga personer har fyllt i ett inledande självskattningsunderlag för att följa upp ovan nämnda indikatorer. När deltagare avslutas har en uppföljande självskattningsenkät genomförts. Vi ser ett resultat hos alla att de gjort förflyttningar ur en positiv vinkel. Vi kan också erfara att frågeställningarna inte varit så enkla att förstå för deltagarna ur det perspektiv vi avsett.

Vissa svar som visar på en "negativ" utveckling anser vi ändå att det varit positiv då det kan påvisa en insikt som de inte hade vid projektstart. Vi noterar att en och samma deltagare har svarat "1" på alla skalfrågor i den uppföljande enkäten, den deltagaren har också genom insatser i projektet fått arbete. Vår reflektion är att det kanske beror på oförståelse och tro att "1" är högsta nivå.

- ❖ 70 % av deltagande kvinnor och män i projektet skall uppleva att de kommit närmare arbetsmarknaden genom sitt deltagande i de kompetensutvecklingsinsatser som erbjudits
  - Resultat enligt självskattningsenkät visar att deltagarna själva upplever att de kommit närmare arbetsmarknaden vilket är 59% av deltagarna. Vi tror att de som svarat "samma som förut" är framförallt de som varit en kort tid i projektet.

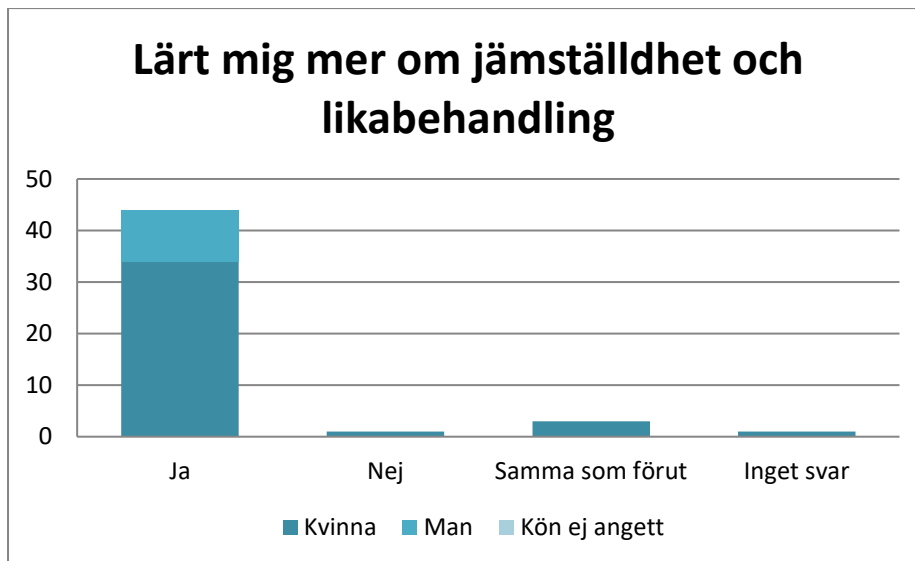
- ❖ 80 % av deltagande kvinnor och män i projektet skall uppleva att de fått ökade kunskaper i svenska genom sitt deltagande i de kompetensutvecklingsinsatser som erbjudits
  - Resultatet visar att 94 % upplever sig ha utvecklats i det svenska språket. I projektet har vi på arbetsmarknadsenhetens insatser så väl som på sfi använt oss av suggestopedimetoden vilket vi tror gett bra resultat och bidragit till den språkliga utvecklingen.

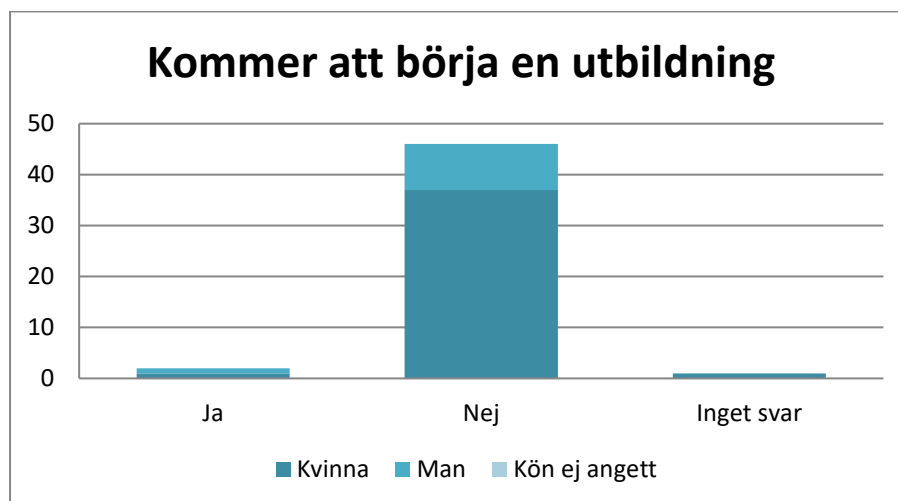
- ❖ 80 % av deltagande kvinnor och män i projektet skall uppleva att de fått ökade kunskaper om svensk arbetsmarknad genom sitt deltagande i de kompetensutvecklingsinsatser som erbjudits
  - Här ser vi att 94% anser sig fått ökad kunskap om svensk arbetsmarknad.

- ❖ 80 % av deltagande kvinnor och män i projektet skall uppleva att de fått ökade kunskaper om jämställdhet och likabehandling genom sitt deltagande i de kompetensutvecklings-insatser som erbjudits
  - 90% upplever att de lärt sig mer om jämställdhet och likabehandling vilket är del av arbetet med de horisontella principerna. På detta område har det först många och långa diskussioner med deltagarna såväl som enskilt som i grupp vilket vi då anser gett resultat i den riktningen vi önskat.

- ❖ 25 % av deltagande kvinnor och män i projektet skall ha provat på eller ha startat en utbildning inom det reguljära utbildningssystemet (med det avses bl.a. grundvux, yrkesvux och folkhögskoleutbildningar av olika slag)
  - 2 personer uppger att de kommer börja en utbildning, betydligt lägre resultat än uppsatt mål. Vi tror att en orsak är avsaknad av närhet till Folkhögskola, en annan att vi valt att ha en illitterat målgrupp som står långt från vuxenutbildning eller andra studier över huvud taget. Vägen dit är längre än projektiden.

Resultatet ur arbetsmarknadspolitisk synvinkel är för samtliga 44 deltagare är enligt följande:

32% har gått till arbete, med eller utan subvention, vilket vi anser är ett mycket bra resultat. Den större delen har fått arbete genom skapad anställning via arbetsmarknadsenheten vilket stärker de i vidare etablering på arbetsmarknaden.

2 har fått osubventionerat heltidsarbete av egen kraft. 4,4%

12 har fått arbete med subvention genom kommunens försorg. 27,3%

1 har uppnått allmän pensionsålder.

1 föräldraledig.

2 har flyttat och har fortsatta studier på nya bostadsorten.

3 har ej fullföljt insatserna och avslutats.

3 fullföljt insatsen utan att ha gått vidare till annan aktivitet. Åter IFO.

20 har utvecklats till att kunna ta del av Arbetsförmedlingens tjänster och/eller utvecklas vidare på sfi. 45%

Genom uppföljningsenkäten visar det sig att 61% upplever att de fått ett större självförtroende och 65% fått ett större nätverk av personer (både svenskar och andra i min omgivning) än innan projektet vilket är glädjande ur ett folkhälsoperspektiv.

Sfi-lärarna som är knutna till projektet redovisar att sedan augusti 2019 så har 10 av 25 projektdeltagare tagit ett steg vidare på sfi, från A till B eller B till C vilket vi ser som en stor framgång. Dock ser vi att de som gjort framsteg i språket tack vare Suggestopedin inte gjort dessa formella steg då det bygger på skriv och läsprov vilket de inte hanterar ännu.

Under projektets gruppaktiviteter och studiebesök berikas deltagarna med många för dem nya diskussioner och insikter om arbetsmarknaden och hur det svenska samhället fungerar. De horisontella principerna har varit närvarande på så sätt att hållbarhet genom att miljö och återvinning varit ett tydligt tema. Jämlikhet har varit en övergripande fråga där många värderingsdiskussioner och övningar genomförts.

Vi kan se att deltagarna närmar sig arbetsmarknader där de inte tidigare kunnat tänka sig arbeta med anledning av att exempelvis hantera det motsatta könet samt vissa livsmedel. Framförallt kvinnorna har haft motstånd till att ta i hand med män, vistas i samma rum som män i mindre grupper och liknande kulturella motsättningar.

En tydlig stegförflyttning har vi sett hos vissa deltagare, efter tid i projektet och nu på sin praktikplats har lagt av sig sin huvudsjal, klär sig i byxor och kortärmad tröja då arbetet så kräver. Detta hade för en tid sedan varit helt otänkbart!

En annan yngre kvinna har också valt att ta av sin slöja och vid ett samtal med oss och hennes föräldrar tydligt säger att det är hennes val samt att hon inte vill gifta sig. Föräldrarna uppskattar inte hennes beslut men hon har stått på sig och det har fungerat bra. Denna person är också aktuell för en anställning i ett privat företag och har nu en inledande praktik.

Projektet har bidragit till att vi har kunnat prova olika gruppverksamheter som vi inte tidigare gjort vilket stärker tankar om hur vi lyckosamt kan arbeta vidare efter projektets slut i ordinarie verksamhet eller i nytt projekt.

De största utmaningarna är tid och språk. Att det tar lång tid med att komma över kulturella barriärer och mer utveckling av språkförståelse. Framförallt med den illitterata gruppen av projektdeltagare.

Arbetsätt

Projektets metoder bygger på individuellt utformade handlingsplaner för varje projektdeltagare. Grunden i utbudet är sfi, Suggestopedi i grupp, praktik på anpassad arbetsplats, studiebesök, individuella kartläggning- och vägledningssamtal och andra tillfälliga insatser. I projektets beskrivning finns lokalt framtagna indikatorer och punkter för checklista som varje projektdeltagare matchas mot. Träningen på dessa punkter och indikatorer förekommer i projektets verksamhet både i grupp som individuellt. Varje individ fyller i ett självskattningsformulär vid inskrivning vilket följs upp under projektet och vid utskrivning.

För att jobba med de horisontella principerna har vi genomfört ett systematiskt diskussionsarbete med deltagarna i gruppverksamheten. Detta genom att ha uttalade teman för olika pass samt att när frågorna blivit aktuella fångat upp dem och "gjort en höna av en fjäder" för att tydliggöra olika ståndpunkter och svensk kontext. I förekommande fall har också individuella samtal handlat om värderingsfrågor inom ramen för de horisontella principerna.

Styrgruppen utgörs av ledande funktioner för samverkansparterna kommunen (skola, socialtjänst, arbetsmarknad- och flytning), Arbetsförmedlingen, Hälsinglands utbildningsförbund, Nordanstigs företagarförening och i förekommande fall Forsa Folkhögskola och Region Gävleborg.

Medarbetare/handläggare från dessa parter träffas på planerade regelbundna möten för att följa projektets deltagare och insatser. Värderingsövningar har gjorts i arbetsgrupperna. Bland annat har personalträffar inletts med en film eller annat inspel som gruppen vidare har reflekterat och resonerat kring. Både gällande sig själv som för projektets målgrupp. Grupphandlingstillfällen har haft ett tydligt tema kring värderingsövningar av olika slag.

Självskattningsenkäten har fyllts i vid varje persons projektstart. Den har fyllts i enskilt med projektledaren och ofta med tolk/språkstöd. Den personen som varit med från projektet har förklarat syftet med enkäten och sedan gått igenom frågorna med deltagaren. Ibland har deltagaren själv hållit i pennan och i de fall de inte kunnat det så har projektmedarbetaren gjort det. Svårigheterna har varit att få deltagarna att förstå frågeställningarna både rent språkligt men också innehållsmässigt. Vi tycker det har varit ett bra verktyg att jobba med och att det varit ett bra underlag för diskussioner och senare uppföljning.

Följande metoder och utbildningar nedan var planerade att användas i projektet vilket också har skett. Genom att vi haft ett brett utbud av insatser att bygga individuella planeringar på har det främjat en jämställd och tillgänglig utvecklingsplan för deltagaren.

Suggestopedimetoden är en inlärningsmetod som vi använt i projektet, där läggs störst vikt på muntlig kommunikation. Att dessutom kommunicera i kombination med rörelser, sång, spel och bilder gör att man lär sig betydligt mer på ett undermedvetet plan. Fokus ligger på att deltagarna skall tillägna sig ett språk genom att aktivt kommunicera. Just att använda språket är centralt och grammatiken mindre viktig.

I Nordanstig finns 4 personer som är utbildade i metoden Suggestopedi, tre sfi-lärare och en medarbetare på arbetsmarknadsenheten som tillika arbetar i projektet. Detta har gett en god förutsättning för en sammanhållen metodutvecklande del i projektet som ska komma deltagarna till gagn. Dessa medarbetare har samplanerat innehåll i både de sfi-lektioner och gruppverksamheter som projektet genomfört.

Vi hade stor tro på denna metodik vid projektets start. Nu med erfarenheter av att ha använt det på gruppen så ser vi att det varit framgångsrikt för deltagare utan skolbakgrund. Både i vår verksamhet i projektet och på sfi ser vi att de utvecklats. De som inte kan läsa och skriva lär sig bättre med suggestopedi med att uttala och prata svenska. Deltagarna säger också att det är "roligare" att lära sig på detta vis då det är mer lustfyllt, mindre krav och inga läxförhör på samma vis som traditionell utbildning.

Metoden passar sig bäst till de som inte har skolbakgrund än de som har, vi har sett på vissa deltagare att de inte fullt ut tagit metoden på allvar.

Hälsostödssamtal är en modell från SKL och utgörs av fem (5) avsnitt med cirka 5-7 deltagare och leds av en gruppleddare. Under projektet har detta genomförts med projektdeltagarna. Varje träff tar upp ett eller flera ämnen, beskrivna i en gruppleddar-guide. Ämnena behandlas i dialogform för att deltagarna skall utforska frågor tillsammans, lyssna aktivt och skapa en öppenhet för olika svar och förhållningssätt. Ämnen för träffarna är bland annat hur migration kan påverka psykiskt mående, rätten till svensk hälso- och sjukvård och hur man söker vård hos rätt vårdinstans och vad man själv kan göra för att påverka sin hälsa. Gemensamt för de ämnen som behandlas är att de syftar till att skapa förståelse och förutsägbarhet samt öka upplevelsen av sammanhang och egenmakt.

Samtalen genomfördes med tolk vilket inte är optimalt då det inte blir det flyt i samtalet som man vill eftersträva. Detta är något vi får fundera över när vi ska använda Hälsostödssamtal fler gånger för denna grupp.

ASF - Arbetsintegrerande sociala företag har använts för praktik och arbetslivsträning för projektdeltagarna i relativt stor utsträckning. Vi har 3 ASF i kommunen och deltagare har varit på samtliga.

ASF har erbjudit en bra praktikplats för våra deltagare, som en första plats att vara på i närmandet av den svenska arbetsmarknaden. Deltagare har kunnat börja sin praktik här varefter de har gått vidare till andra praktikplatser exempelvis i kommunens ordinarie verksamhet eller i det privata näringslivet.

Projektet har genomfört några studieresor under projektiden. Deltagarna har i grupp sett Järvzoo för att möta den svenska floran och faunan, de har rest runt i kommunen från in- till kustland för att lära känna sin hemmiljö. Vidare gjordes en längre resa till Stockholm med besök på Riksdagen och Slottet. En del kortare resor i mindre grupper har genomförts till Hudiksvall för att bland annat besöka Tingsrätten, arbetsplatser och Hälsinglands Museum.

Vi ser att det är värdefullt att erbjuda de insatserna då de inte själva gör de och vi kanske tar för givet att det finns kännedom om de olika institutionerna i samhället. Detta tar vi med oss till nästa projekt som en utveckling.

Utbildningar: Projektmedarbetarna har utbildning i MI – Motiverande samtal, Suggestopedi, 7tjugo, Lösningssinriktad metodik, arbetsmarkandscoaching vilket sammantaget ger projektdeltagarna en bredd av kompetenser för att för att säkerställa ett jämlikt och tillgängligt bemötande och lärande. Projektmedarbetarna får kompetensutveckling löpande framför allt genom regionala konferenser och utbildningsinsatser som anordnas av exempelvis Integration Gävleborg, Länsstyrelsen, MUCF, Region Gävleborg och Samordningsförbund Gävleborg.

Vi ser att genom att vår bredd på kompetenser kan vi erbjuda en stor tillgänglighet för deltagarna i projektet.

Kommunikation, spridning och påverkansarbete

Projektets månatliga lägesrapport har tillsänts styrgruppen samt de lokala politiker som styr vår verksamhet. I lägesrapporten finns också tydligt beskrivet hur projektet jobbar med de horisontella principerna.

I gemensamma planeringsdagar med hela Social Omsorg har projektet presenterats, även vid återkommande vid olika samverkansmöten med bland annat Arbetsförmedlingen och socialtjänsten.

Delprojektledaren deltog vid en studieresa med Integration Gävleborg till Kiruna. Där träffade vi Kirunas arbetsmarknads och integrationsverksamhet. Från Gävleborg var fler kommuner med och projektet presenterades samt att man utbytte erfarenheter om insatser för målgruppen.

Inom ramen för projektet sker ett studiebesöksutbyte. Vid studiebesöket i Nordanstig besökte vi bland annat det sociala företaget Kalahari där verksamhetsledarna fick träffa alla närvarande från eXtra stöd.

Projektet finns redovisat och presenterat på kommunens hemsida där det också hänvisas till Region Gävleborg som huvudprojektägare.

Projektet har redovisats på olika regionala och nationella nätverksträffar där enhetschef varit med. Bland annat vid SKL's nätverk för Arbetsintegrerande sociala företag, Integration Gävleborgs strategiska ledningsgrupp och inför planering av regionala nätverkskonferenser.

I dialog med våra samverkande parter uttrycker alla att insatsen varit värdefull och att vi fortsatt behöver insatser för målgruppen.

Uppföljning och utvärdering

Projektet har följts veckovis genom avstämning med projektmedarbetare, delprojektledare och ansvarig enhetschef. På de träffarna följs projektets insatser och deltagares utveckling upp. Regelbundet genomfördes större träffar där hela projektplanen stäms av tillsammans med berörda parter.

Styrgruppen har följt projektet och fått löpande projektredovisning muntligt och skriftligt genom lägesrapporterna. Lägesrapporterna skickas också med vidare spridning till berörda parter. Återkoppling från dem förekommer vilket tyder på att de tar del av informationen och har på så vis varit ett bra stöd för projektverksamheten.

För projektet har ett digitalt mappsystem för dokumentation och sparande av samtliga dokument skapas för ordning och spårbarhet. Under projekttiden har ett nytt arbetssätt för att följa deltagare utvecklats på enheten vilket också tillämpas på projektets deltagare. Erfarenheten så långt är att det ger en tydlig översikt av deltagarna och ett bra komplement till det verksamhetsstöd som annars används. Accorda.

Ekonomiskt följdes projektet upp månatligen med verksamhetsekonom och enhetschef för att säkerställa att projektets ekonomiska flöden är i fas och balans. Till stöd för detta har ändamålsenliga mallar byggts upp som passar med kommunens ekonomisystem. Detta har varit ett bra stöd för projektverksamheten då vi alltid haft bra överblick på intäkter och utgifter.

De horisontella principerna finns med som given rubrik på lägesrapporten varför de då månatligen är i allra högsta grad uppe för diskussion och uppmärksamhet månatligen. Nordanstigs kommun driver ett länsprojekt under 2019–2020 med inriktning att utveckla metodstöd för horisontella principer samt arbetet med detta. Med anledning av detta är den frågan uppe frekvent på enheten och i projektet samt att en del övningar och utvecklingsarbete förs i nära samarbete med vårt lokala delprojekt i extra stöd i Nordanstig.

Vi tänker att projektets resultat kommer att föras vidare i projekt- och styrgrupp i arbetet med det pärlbandsprojekt som kommer efter detta. Då kommunens organisation är liten och det är nära att diskutera utmaningar och lösningar så nämns eXtrastöds arbete och resultat ofta.

Användande av resultat – implementering

Verksamheten i projektet bedrivs i nära samarbete och delvis i samma lokaler som ordinarie verksamhet. Delprojektledare ingår i den ordinarie arbetsgruppen och en del gruppverksamhet bedrivs i gemensamma lokaler som övrig verksamhet. Suggestopedins gruppverksamhet bedrivs dock i andra lokaler av utrymmesskäl. Med anledning av detta så är det ett ständigt lärande och utbyte av projektets resultat. Erfarenheter implementeras därmed löpande i ordinarie verksamhet.

Tack vare kommunens litenhet finns ett nära sammanhang för projektmedarbetare och projektets verksamhet i ordinarie samverkanstrukturer. Projektets verksamhet är väl känd bland de närmaste intressenterna för projektet, det vill säga Individ- och familjeomsorgen, sfi och Arbetsförmedlingen. I våra samverkansträffar med de lokala Arbetsintegrerande sociala företagen samt information till bland annat näringslivsorganisationen Nordanstigs Företagarförening har projektet presenterats till vad vi kan kalla allmänheten.

Suggestopedimetoden genomförs av utbildad delprojektledare i samarbete med befintlig personal på sfi som även har samma utbildning. De får på det viset med sig resultat och erfarenhet av hur metoden kan användas och vilka resultat det kan ge.

Projektet använder sig av praktik och arbetsmarkandsintroduktion hos arbetsintegrerande sociala företag. I kommunen finns tre företag vilka är upphandlade enligt LOU för sysselsättningsplatser för det ändamålet. Vi ser att det fungerar bra för målgruppen då de erbjuder en variation av arbetsuppgifter samt att de finns spridda i kommunen och därför också är tillgängliga.

Hälsostöd är en framtagen metod av SKLs "Uppdrag psykisk hälsa" vilket projektmedarbetare utbildat sig i för att använda för målgruppen i projektet. I de grupperna kan vi blanda deltagare som har andra insatser från kommunens arbetsmarknads- och flyktingenhet. På det viset implementeras metoden direkt samt att projektets deltagare integreras ytterligare i mötet med andra nyanlända.

Projektets deltagare har under tid spontant besökt flyktingenheten för att få stöd och hjälp med att klara sin vardagsekonomi och hantering av allehanda vardagsärenden. Av den erfarenheten har projektet som en insats infört en dag i månaden med anvisad Drop-in tid för att hänvisa dessa ärenden till. Den tiden är anslagen så fler kan ta del av stödet då, alltså ytterligare ett tillfälle att få projektdeltagarna att möta andra nyanlända i behov av stöd och förhoppningsvis utvecklas till att själva klara sin månadsadministration. Efter en tids test med detta så avslutades det då vi såg att deltagarna inte nyttjade tillfället, men ändå inte kommer på spontana besök i samma utsträckning. Ett beteende därvidlag har alltså ändrats fast det nya inte fungerade som vi tänkt.

Av ekonomiska skäl kan inte projektets verksamhet i sin helhet implementeras då det bygger på en personalförstärkning som inte ryms helt i nuvarande budget och kommunens ekonomi tillåter i dagsläget ingen förstärkning.

De horisontella principerna har varit uppe frekvent på enheten och i projektet. En hel del övningar och utvecklingsarbete har förts i nära samarbete i extra stöd och övrig verksamhet. Bland annat har vi jobbat med Jämställdhetsintegrering enligt 4R.

Projektet presenteras på kommunens hemsida: <https://nordanstig.se/startside/sidor/naringsliv-och-arbete/arbetsmarknadsinsatser---arbetsmarknadsenheten/projekt---arbetsmarknadsenheten.html>

Kommentarer och tips

Vi har sett en framgång i att sprida Lägesrapporten som upprättas varje månad, den har uppskattats av läsare utanför den närmaste organisationen. Vidare tycker vi att den utvecklats med att lägga in bilder från olika situationer som beskriver verksamheten. Även att delge tydliga exempel på deltagares utveckling eller situationer som påvisat projektets betydelse.

Det har varit värdefullt med att ha ett levande nätverk bland de andra delprojekten som stöd för utbyte av tankar och idéer i vardagen. Här har Region Gävleborg haft en stor betydelse som samordnat och initierat länsövergripande aktiviteter.

Initiativet med studiebesök hos samtliga delprojekt har upplevt som en bra och givande aktivitet för lärande och spridning.

För den här målgruppen har det fungerat bra med gruppverksamhet för vissa aktiviteter. Vi ser dock att den individuella planeringen är mest framgångsrik där varje deltagare får en för sig utarbetad handlingsplan med olika insatser som kan justeras varefter det behovet finns.

Självskattningsenkäterna tycker vi varit bra, men de har varit svåra att förklara för deltagarna och här kanske formuleringar kan justeras? Till exempel frågan om IT/modern IT-teknik och mjukvara/program hade våra deltagare svårt att relatera till. Här hade en enkel fråga om man har dator eller telefon varit tillräcklig. Kanske med en följdfråga om de svarade ja? Frågan om hållbar utveckling inom ett socialt, ekonomiskt och ett miljöperspektiv var svåra att förklara. Här kanske också konkreta frågor som om sopsortering, återvinning eller försörjning vid pension kunde fungera?

Pärlbandsprojekt

Vi har erfårit mycket av målgruppen under projekttiden och ser det stöd de fortsatt behöver. Vi ser ett behov av mer handfast stöd till att komma vidare i relationerna med svenska myndigheter bland annat. Med ett färre antal deltagare kan vi ge det stödet och med det öka möjligheterna till en etablering på arbetsmarknaden och en egen försörjning. Nu befarar vi en högre och längre arbetslöshet med anledning av Corona-Pandemin och en kraftigt försämrad ekonomi i Sverige och övriga världen.

Vidare vill vi utveckla samarbetet med sfi genom mer samordnad Suggestopedi för att få mer effekt av den metoden, vi ser att mer studiebesök på arbetsplatser och samhällsinstitutioner skulle gynna deltagarna. Här vill vi göra ett förfinat program och planering för hur deltagarna ska möta arbetsplatser för att få än större insikt och kännedom om svensk arbetsmarknad och sin egen relation till den. Deltagarna ska också få mer varierad praktikplanering och större variation av praktikplatser. Under nuvarande projekt har vi testat med mer långsiktig planering och vill nu utveckla och förfinas det mera.

Vi kommer använda nya metoder som Livscirkeln (TRIS), Föräldraskap i Sverige (BRIS) vilket tänkta projektmedarbetare utbildats sig i under våren 2020.

Hälsostöd tycker vi att vi vill använda mer, här behöver vi fundera på hur vi kan göra det med de olika språkgrupperna och med språkstöd för att få ett bra samtal. Vi tror att i det nya projektet med färre deltagare så kommer det gå lättare.

Brukarmedverkan är något vi vill förfinas och utveckla, här har vi en koppling till delar av Länsstyrelsens AMIF projekt "Integration Gävleborg 2.0" som vi ser att vi kan ha nytta av med våra deltagare vilka är den direkta målgruppen som det projektet har fokus på.

Upplevelsebaserat förändringsarbete har vi i arbetsgruppen på Nordanstigs Arbetsmarknads- och flyktingenhet jobbat med under ca 2 år. Vi har goda erfarenheter av detta och vill vi testa det på projektets målgrupp. Här har vi ett samarbete med Hälsinglands Utbildningsförbund som erbjuder det programmet.

Vi vill också att projektet innehåller mer punkter om Horisontella principer som kommer att genomföras i grupp genom undervisning samt dialog/värdegrundsövningar vid kontinuerliga tillfällen veckovis.

- Sveriges historia och nutid, svenska normer och värderingar i såväl privat som arbetsliv. Att förstå de sociala koderna och normerna i en främmande kultur är allt annat än självklar. Många av våra utrikesfödda har ingen eller mycket begränsad kontakt utanför den egna gruppen.
- Hem och hushåll, barn, ekonomi, arbete, föräldraledighet och hälsa, praktiska frågor som kan kopplas till ett jämställdhetsperspektiv.
- Språkets betydelse, användande av digitala kanaler som är nödvändiga för bland annat kontakter med sjukvård, arbetsförmedling, skola, bostadsmarknad etc. kan kopplas till tillgänglighet. Här kan även frågor som beror psykisk ohälsa och funktionsvariation lyftas. Psykisk ohälsa och funktionsvariation ses många gånger som tabu inom denna grupp. Hälsostödsprogrammet kommer med här.
- Föreläsningar med manliga och kvinnliga förebilder inom den egna gruppen.

Exempel: Vid punkten som behandlar hem och hushåll, barn, ekonomi och arbete så kommer värdegrundsövningarna att innehålla frågor som berör jämställdhet och icke-diskriminering.